

INTRODUCERE

Opinia generală asupra necesității de a deveni stat al Uniunii Europene a implicat și percepția asupra beneficiilor pe care această calitate le va aduce asupra cetățenilor, considerându-se la nivelul publicului că banii europeni ce vor fi primiți vor asigura realizarea unor proiecte de care țara are nevoie pentru a asigura un nivel crescut de calitate a vieții.

Deși există încă din primele decenii după înființarea celor 3 comunități europene, fondurile special create pentru a genera o dezvoltare echilibrată, plecând de la premisa că nivelul scăzut de trai conduce la apariția unor potențiale conflicte, nu există încă studii sau dovezi clare, acceptate la nivelul experților sau la nivelul instituțiilor care să prezinte în mod explicit legătura între nivelul de dezvoltare și utilizarea fondurilor puse la dispoziție de UE prin intermediul politicilor sale. Cu alocări crescute de la o perioadă de programare la alta, politica publică europeană de coeziune economică și socială a urmărit generarea unui impact pozitiv mai ales la nivel local, deși acesta nu a putut fi individualizat și extras din contextul general al tuturor factorilor ce au contribuit la un anumit nivel de dezvoltare, la un moment dat.

Ideea elaborării tezei a apărut din nevoia de a cunoaște mai multe aspecte în analiza impactului fondurilor primite de România după 2007, pentru a putea identifica cauzele și propune soluții, astfel încât autoritățile locale să lucreze cât mai eficient în acest domeniu. Teza urmărește cunoașterea tipologiei legăturilor, corelațiilor și cauzalităților existente între variabilele statistice ce descriu gradul de dezvoltare socio-economic local și cele referitoare la impactul absorbției fondurilor structurale și de coeziune la nivelul unităților administrativ-teritoriale estimat pentru categoriile de proiecte implementate la nivelul UAT. Identificarea impactului asupra dezvoltării economice locale, a ratei de ocupare a forței de muncă, a calității mediului, a incluziunii sociale și a dezvoltării durabile, precum și a cauzelor ce au determinat un anumit impact este urmărit în analizele efectuate, dar și măsurarea impactului economic și social la nivelul UAT și efectele privind coeziunea sub toate aspectele sale.

Astfel, lucrarea cuprinde mai multe capitole, primul referindu-se la situația generală a Uniunii Europene cu accent pe diferențele existente la nivel

de sisteme administrative, aspect ce a marcat posibilitatea de colectare și comparare a unor date, raportat la competențele autorităților de la nivelul unităților teritorial-administrative. În acest cadru este subliniat demersul parcurs de țara noastră în înființarea regiunilor de dezvoltare ca unități teritorial-statistice (NUTS II la nivel european) pentru a avea un sistem compatibil cu cel al alocării fondurilor structurale și de coeziune. Provocarea Brexit este de asemenea prezentată succint, mai ales din perspectiva efectelor asupra României, deși la momentul finalizării tezei, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord a organizat alegeri pentru Parlamentul European în 2019, amânând ieșirea din UE și analizând posibilitatea organizării unui nou referendum pe tema Brexit.

Prezentarea instrumentelor financiare și evoluția lor europeană este tema celui de-al doilea capitol, fiind detaliate metodele de alocare a acestora și tipuri de obiective urmărite de politica publică relevantă în acest context, respectiv cea de dezvoltare regională sau coeziune. Raportarea la media PIB/loc pentru încadrarea în zona de intervenție pentru un anumit obiectiv a condus la minimizarea rolului altor indicatori cu excepția PIB-ului, deși principalii actori „demand side” în atragerea sumelor necesare pentru realizarea proiectelor există mai ales în România la nivel de NUTS III sau IV, ceea ce face greu de identificat contribuția unui județ, oraș sau comună la PIB.

Diferențele de dezvoltare existente la nivelul diferitelor UAT europene sunt prezentate în capitolul 3, cunoscut fiind faptul că în Vestul și Centrul Europei există state cu un trecut în care regiunile sunt însemnate ca și dimensiuni și populație pe de o parte, dar și din punct de vedere instituțional, având chiar prerogative legislative (Germania, Italia, Spania, etc). În centrul și Estul UE sunt state în care există divizare administrativă în unități mai mici, care, deși participă la procesul de adoptarea a deciziilor la nivel național prin consultare în domeniul arhitecturii instituționale de atragere a fondurilor europene („supply side”) nu neapărat au puterea de a influența decizia.

Capitolul 3 include detalii privind modalitățile de măsurare a disparităților regionale la nivel european, precum și construirea Indicelui de Măsurare a Impactului Politicii de Coeziune 2007-2013. Evoluția alocărilor financiare precum și dinamica reducerii disparităților la nivel european sunt de asemenea, abordate.

Capitolele 4 și 5 sunt destinate cadrului specific național, capitolul 4 abordând disparitățile regionale din România de la momentul planificării până după momentul utilizării fondurilor pentru dezvoltare, respectiv Fondul European pentru Dezvoltare Regională disponibil prin Programul Operațional Regional 2007-2013.

Capitolul 5 include analiza impactului utilizării Fondul European pentru Dezvoltare Regională la nivel regional și local, efectele generate la nivelul polului de creștere Brașov fiind prezentate separat, în vederea ilustrării dinamicii la nivelului unui pol de creștere, ce presupune asocierea mai multor unități administrativ teritoriale. Astfel, s-au înregistrat evoluții pozitive în rândul mai multor indicatori analizați, apreciindu-se existența unui impact pozitiv asupra dezvoltării tuturor localităților parte din pol.